

DYREKTYWA 2006/32/WE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY**z dnia 5 kwietnia 2006 r.****w sprawie efektywności końcowego wykorzystania energii i usług energetycznych oraz uchylająca dyrektywę Rady 93/76/EWG****(Tekst mający znaczenie dla EOG)**

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, w szczególności jego art. 175 ust. 1,

uwzględniając wniosek Komisji,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego ⁽¹⁾,uwzględniając opinię Komitetu Regionów ⁽²⁾,stanowiąc zgodnie z procedurą określoną w art. 251 Traktatu ⁽³⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) We Wspólnocie istnieje potrzeba poprawy efektywności wykorzystania energii przez użytkowników końcowych, zarządzania popytem na energię i wspierania produkcji energii ze źródeł odnawialnych, ponieważ w perspektywie krótko- i średnioterminowej istnieją stosunkowo niewielkie możliwości wywierania wpływu w inny sposób na warunki dostaw i dystrybucji energii, czy to drogą tworzenia nowych mocy, czy też usprawnienia przesyłu i dystrybucji energii. Niniejsza dyrektywa przyczynia się więc do poprawy zabezpieczenia niezawodności dostaw energii.
- (2) Poprawa efektywności wykorzystania energii przez odbiorców końcowych przyczyni się również do zmniejszenia zużycia energii pierwotnej oraz do zmniejszenia emisji CO₂ i innych gazów cieplarnianych i tym samym do zapobiegania niebezpiecznym zmianom klimatycznym. Emisje te stale rosną, w coraz większym

stopniu utrudniając wypełnienie zobowiązań podjętych w Protokole z Kioto. Działalność człowieka związana z sektorem energetycznym powoduje aż 78 % emisji gazów cieplarnianych we Wspólnocie. Szósty wspólnotowy program działań w zakresie środowiska naturalnego, ustanowiony w decyzji nr 1600/2002/WE Parlamentu Europejskiego i Rady ⁽⁴⁾ przewiduje, że niezbędne będą dalsze redukcje, aby osiągnąć długofalowy cel Ramowej konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu, jakim jest ustabilizowanie stężenia gazów cieplarnianych w atmosferze na poziomie, który zapobiegałby niebezpiecznej antropogenicznej ingerencji w system klimatyczny. Dlatego też niezbędne jest opracowanie konkretnych polityk i działań.

- (3) Poprawa efektywności wykorzystania energii umożliwi wykorzystanie potencjalnych oszczędności energii w sposób ekonomicznie efektywny. Środki poprawy efektywnego wykorzystania energii mogłyby prowadzić do tych oszczędności, w ten sposób wspomagając Wspólnotę w zmniejszaniu jej uzależnienia od importu energii. Ponadto ukierunkowanie na technologie efektywniej wykorzystujące energię może pozytywnie wpłynąć na innowacyjność i konkurencyjność we Wspólnocie, jak podkreślono w Strategii Lizbońskiej.
- (4) Komunikat Komisji w sprawie wykonania pierwszego etapu Europejskiego Programu Zmian Klimatu wymienił dyrektywę w sprawie zarządzania popytem na energię jako jeden z priorytetowych środków związanych ze zmianą klimatu, które należy podjąć na szczeblu wspólnotowym.
- (5) Niniejsza dyrektywa jest spójna z dyrektywą 2003/54/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 czerwca 2003 r. dotyczącą wspólnych zasad rynku wewnętrznego energii elektrycznej ⁽⁵⁾, a także dyrektywą 2003/55/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 czerwca 2003 r. dotyczącą wspólnych zasad rynku wewnętrznego gazu ziemnego ⁽⁶⁾, które przewidują możliwość wykorzystania efektywności energetycznej i zarządzania popytem jako alternatywy dla budowy nowych źródeł oraz do celów ochrony środowiska, pozwalając władzom Państw Członkowskich, między innymi, ogłosić przetargi na nowe moce lub wybrać środki służące efektywności energetycznej oraz zarządzaniu popytem, w tym systemy tzw. „białych certyfikatów”.

⁽¹⁾ Dz.U. C 120 z 20.5.2005, str. 115.

⁽²⁾ Dz.U. C 318 z 22.12.2004, str. 19.

⁽³⁾ Opinia Parlamentu Europejskiego z dnia 7 czerwca 2005 r. (dotychczas nieopublikowana w Dzienniku Urzędowym), wspólne stanowisko Rady z dnia 23 września 2005 r. (Dz.U. C 275 E z 8.11.2005, str. 19) i stanowisko Parlamentu Europejskiego z dnia 13 grudnia 2005 r. (dotychczas nieopublikowane w Dzienniku Urzędowym). Decyzja Rady z dnia 14 marca 2006 r.

⁽⁴⁾ Dz.U. L 242 z 10.9.2002, str. 1.

⁽⁵⁾ Dz.U. L 176 z 15.7.2003, str. 37. Dyrektywa zmieniona dyrektywą Rady 2004/85/WE (Dz.U. L 236 z 7.7.2004, str. 10).

⁽⁶⁾ Dz.U. L 176 z 15.7.2003, str. 57.

- (6) Niniejsza dyrektywa pozostaje bez uszczerbku dla art. 3 dyrektywy 2003/54/WE, zgodnie z którą Państwa Członkowskie muszą zagwarantować wszystkim odbiorcom w gospodarstwach domowych oraz, jeżeli Państwa Członkowskie uznają to za stosowne, małym przedsiębiorstwom, możliwość korzystania z usługi powszechnej, jaką jest prawo do dostaw energii elektrycznej o określonej jakości na ich terytorium po rozsądnych, przejrzystych, łatwo i wyraźnie porównywalnych cenach.
- (7) Celem niniejszej dyrektywy jest zatem nie tylko wspieranie w dalszym ciągu świadczenia usług energetycznych, ale także stworzenie silnych bodźców dla popytu. Sektor publiczny we wszystkich Państwach Członkowskich powinien w związku z tym dawać dobry przykład w zakresie inwestycji, utrzymania i innych wydatków na urządzenia zużywające energię, usługi energetyczne i inne środki poprawy efektywności energetycznej. Dlatego też powinno się zachęcać sektor publiczny do włączenia kwestii związanych z poprawą efektywności energetycznej do inwestycji, odpisów amortyzacyjnych i budżetów operacyjnych. Ponadto sektor publiczny powinien dążyć do stosowania kryteriów efektywności energetycznej w procedurach przetargowych na zamówienia publiczne, jako że taka praktyka została umożliwiona przez dyrektywę 2004/17/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004 r. w sprawie koordynacji procedur udzielania zamówień przez podmioty działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych⁽¹⁾ i dyrektywę 2004/18/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004 r. w sprawie koordynacji procedur udzielenia zamówień publicznych na roboty budowlane, dostawy i usługi⁽²⁾; zasada ta została potwierdzona orzeczeniem Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości z dnia 17 września 2002 r. w sprawie C-513/99⁽³⁾. Biorąc pod uwagę fakt, że struktury administracyjne w poszczególnych Państwach Członkowskich znacznie się różnią, spośród środków dostępnych sektorowi publicznemu powinno się stosować różne typy środków odpowiednio na szczeblu krajowym, regionalnym lub lokalnym.
- (8) Sektor publiczny dysponuje wieloma sposobami spełnienia tej wzorcowej roli: poza środkami, które można zastosować, a które wymienione są w załączniku III i VI, sektor publiczny mógłby na przykład rozpocząć pilotażowe projekty efektywności energetycznej i pobudzać sprzyjające efektywności energetycznej zachowania pracowników. W celu osiągnięcia pożądanego efektu mnożnikowego obywatele lub przedsiębiorstwa powinni zostać w skuteczny sposób poinformowani o wielu z tych działań, przy jednoczesnym położeniu nacisku na korzyści wynikające z obniżenia kosztów.
- (9) Liberalizacja dla użytkowników końcowych rynków detalicznych energii elektrycznej, gazu ziemnego, węgla kamiennego i brunatnego, ogrzewania oraz, w niektórych przypadkach, nawet ciepłownictwa i chłodzenia, niemal bez wyjątku doprowadziła do poprawy efektywności i niższych kosztów po stronie wytwarzania, przetwarzania i dystrybucji energii. Liberalizacja ta nie doprowadziła do znaczącego wzrostu konkurencji w dziedzinie produktów i usług, która mogłaby przynieść rezultaty w postaci poprawy efektywności energetycznej po stronie popytu.
- (10) W swej rezolucji z dnia 7 grudnia 1998 r. w sprawie efektywności energetycznej we Wspólnocie Europejskiej⁽⁴⁾ Rada zatwierdziła cel dla Wspólnoty jako całości, by do roku 2010 poprawiać intensywność energetyczną zużycia końcowego o jeden punkt procentowy rocznie.
- (11) W związku z tym Państwa Członkowskie powinny wyznaczyć orientacyjne cele krajowe, mające na celu wspieranie efektywnego wykorzystania energii przez odbiorców końcowych oraz zagwarantowanie dalszego rozwoju i stabilności rynku usług energetycznych, przyczyniając się tym samym do realizacji Strategii Lizbońskiej. Przyjęcie orientacyjnych celów krajowych w celu promowania efektywnego wykorzystania energii przez odbiorców końcowych zapewnia efektywną synergię z innymi aktami prawnymi Wspólnoty, które, po ich wprowadzeniu w życie, przyczynią się do osiągnięcia tych celów krajowych.
- (12) Niniejsza dyrektywa wymaga podjęcia działań przez Państwa Członkowskie, zaś osiągnięcie jej celów zależy od skutków, jakie te działania spowodują dla końcowych użytkowników energii. Ostateczny wynik działań podjętych przez Państwa Członkowskie zależy więc od wielu czynników zewnętrznych, które wpływają na zachowanie użytkowników w zakresie zużycia energii oraz ich woli wprowadzania w życie metod oszczędzania energii i stosowania urządzeń energooszczędnych. Dlatego też, nawet jeżeli Państwa Członkowskie zobowiążą się do podjęcia wysiłków zmierzających do osiągnięcia celu ustalonego jako 9 % oszczędności energii, krajowy cel w zakresie oszczędności energii ma charakter indykatorywny i nie wiąże się dla Państw Członkowskich z prawnym obowiązkiem osiągnięcia tej wartości docelowej.
- (13) W ramach dążenia do osiągnięcia krajowego celu indykatorywnego Państwa Członkowskie mogą wyznaczyć sobie cel wyższy niż 9 %.
- (14) Wymiana informacji, doświadczeń i najlepszych praktyk na wszystkich poziomach, z włączeniem w szczególności sektora publicznego, wpłynie korzystnie na poprawę efektywności energetycznej. Państwa Członkowskie powinny zatem sporządzić wykaz środków podjętych w ramach niniejszej dyrektywy i dokonać, na ile to możliwe, przeglądu osiągniętych przez siebie rezultatów w ramach planów działań na rzecz efektywności energetycznej.
- (15) Przy poprawie efektywności energetycznej, dzięki zmianom na poziomie technologicznym, zachowań ludności lub gospodarczym, należy unikać istotnego negatywnego wpływu na środowisko naturalne i działać z poszanowaniem priorytetów społecznych.

(1) Dz.U. L 134 z 30.4.2004, str. 1. Dyrektywa ostatnio zmieniona rozporządzeniem Komisji (WE) nr 2083/2005 (Dz.U. L 333 z 20.12.2005, str. 28).

(2) Dz.U. L 134 z 30.4.2004., str. 114. Dyrektywa ostatnio zmieniona rozporządzeniem (WE) nr 2083/2005.

(3) C-513/99: Concordia Bus Finland Oy Ab, wcześniej Stagecoach Finland Oy Ab przeciwko Helsingin kaupunki oraz HKL-Bussiliikenne (Zb.Orz. 2002, I-7213).

(4) Dz.U. C 394 z 17.12.1998, str. 1.

- (16) Wsparcie finansowe dla dostawcy oraz koszty po stronie odbiorcy odgrywają istotną rolę w usługach energetycznych. Utworzenie funduszy na rzecz dotowania procesu wdrażania programów efektywności energetycznej lub innych środków poprawy efektywności energetycznej i promowania rozwoju rynku usług energetycznych może być odpowiednim narzędziem służącym zabezpieczeniu niedyskryminacyjnego wstępnego finansowania pomocniczego na tym rynku.
- (17) Poprawa efektywności końcowego wykorzystania energii może zostać osiągnięta przez zwiększenie dostępności usług energetycznych, zwiększenie popytu na te usługi oraz inne środki poprawy efektywności energetycznej.
- (18) W celu wykorzystania potencjału oszczędności energii w niektórych segmentach rynku, gdzie nie są zwykle oferowane audyty energetyczne, takich jak gospodarstwa domowe, Państwa Członkowskie powinny zapewnić ich dostępność.
- (19) Konkluzje Rady z dnia 5 Grudnia 2000 r. wymieniają promowanie usług energetycznych poprzez rozwój strategii Wspólnoty jako obszar priorytetowy dla działań mających na celu poprawę efektywności energetycznej.
- (20) Dystrybutorzy energii, operatorzy systemu dystrybucji oraz przedsiębiorstwa prowadzące detaliczną sprzedaż energii mogą poprawić efektywność energetyczną we Wspólnocie, jeżeli będą oferowały usługi energetyczne obejmujące efektywne wykorzystanie energii, w takich obszarach jak zapewnienie komfortu termicznego w pomieszczeniach, ciepłej wody do użytku domowego, chłodzenia, produkcji towarów, oświetlenia oraz mocy napędowej. Maksymalizacja zysków tych przedsiębiorstw staje się zatem bardziej związana ze sprzedażą usług energetycznych dla możliwie jak największej liczby klientów, niż ze sprzedażą możliwie jak największej ilości energii dla poszczególnych klientów. Państwa Członkowskie powinny starać się unikać zakłóceń konkurencji w tej dziedzinie w celu zapewnienia równego zakresu działań wszystkim dostawcom energii; mogą one jednakże przekazać to zadanie krajowym organom regulacyjnym.
- (21) W pełni uwzględniając krajową organizację operatorów w sektorze energetycznym oraz mając na celu polepszenie wdrażania usług energetycznych i środków zmierzających do poprawy efektywności energetycznej, o której mowa w niniejszej dyrektywie, Państwa Członkowskie powinny mieć możliwość nałożenia obowiązku świadczenia takich usług na dystrybutorów energii, operatorów systemów dystrybucji lub przedsiębiorstwa prowadzące detaliczną sprzedaż energii albo, w odpowiednich przypadkach, na dwóch spośród tych operatorów, lub na nich wszystkich, oraz uczestniczenia w takich działaniach.
- (22) Należy stymulować rozwój innowacyjnego rozwiązania, jakim jest wykorzystanie finansowania przez stronę trzecią. W ten sposób beneficjent unika kosztów inwestycji wykorzystując część wartości oszczędności energii, które wynikają z inwestycji zrealizowanej przez stronę trzecią, by spłacić tę inwestycję wraz z odsetkami.
- (23) Dla skuteczniejszego oddziaływania taryf i innych uregulowań dotyczących energii sieciowej na efektywność końcowego zużycia energii, powinno się usunąć nieuzasadnione zachęty do zwiększania ilości przesyłanej energii.
- (24) Rynek usług energetycznych może być wspierany za pomocą szeregu środków, także środków niefinansowych.
- (25) Usługi energetyczne, programy poprawy efektywności energetycznej oraz inne środki służące poprawie efektywności energetycznej, zastosowane w celu osiągnięcia oszczędności energii, mogą być wspierane lub wdrażane poprzez dobrowolne umowy pomiędzy zainteresowanymi stronami i podmiotami sektora publicznego wyznaczonymi przez Państwa Członkowskie.
- (26) Sektory paliw i transportu odgrywają ważną rolę w kwestiach dotyczących efektywności energetycznej oraz oszczędności energii.
- (27) Dobrowolne umowy, o których mowa w niniejszej dyrektywie, powinny być przejrzyste i zawierać co najmniej informację na temat następujących kwestii: cele ilościowe i etapowe, monitorowanie i raportowanie.
- (28) Przy określaniu środków poprawy efektywności energetycznej należy wziąć pod uwagę zyski z efektywności energetycznej uzyskane dzięki szerokiemu stosowaniu efektywnych kosztowo innowacji technologicznych, na przykład pomiarów elektronicznych. W kontekście niniejszej dyrektywy indywidualne liczniki dostępne po konkurencyjnych cenach obejmują także precyzyjne liczniki ciepła.
- (29) W celu umożliwienia użytkownikom końcowym podejmowania decyzji dotyczących ich indywidualnego zużycia energii, w oparciu o pełniejszą wiedzę, powinni oni otrzymywać odpowiednią ilość danych o tym zużyciu oraz inne istotne informacje, takie jak informacje o dostępnych środkach poprawy efektywności energetycznej, porównanie profili użytkowników końcowych oraz obiektywne specyfikacje techniczne sprzętu zużywającego energię, w tym sprzętu opartego na „czynniku czwartym” lub podobnego. Przypomina się, że niektóre z tych cennych informacji powinny już być udostępniane użytkownikom końcowym na mocy art. 3 ust. 6 dyrektywy 2003/54/WE. Ponadto należy aktywnie zachęcać konsumentów do regularnych kontroli odczytów licznika.
- (30) Wszystkie rodzaje informacji odnoszące się do efektywności energetycznej powinny być szeroko rozpowszechniane wśród odbiorców końcowych w odpowiedniej formie, także za pośrednictwem rachunków za energię. Mogą one obejmować informacje o ramach finansowych i prawnych, kampanie informacyjne i promocyjne oraz szeroko zakrojoną wymianę najlepszych praktyk na wszystkich szczeblach.

(31) Z chwilą przyjęcia niniejszej dyrektywy wszystkie zasadnicze przepisy dyrektywy Rady 93/76/EWG z dnia 13 Września 1993 r. w celu ograniczenia emisji ditlenku węgla poprzez poprawienie efektywności energetycznej (SAVE) ⁽¹⁾ zostają objęte innymi przepisami wspólnotowymi, i z tego względu dyrektywa 93/76/EWG powinna zostać uchylona.

(32) Ponieważ cele niniejszej dyrektywy, tj. promowanie efektywności końcowego wykorzystania energii oraz rozwoju rynku usług energetycznych, nie mogą być osiągnięte w sposób wystarczający przez Państwa Członkowskie, natomiast możliwe jest ich lepsze osiągnięcie na poziomie Wspólnoty, Wspólnota może podjąć działania zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 Traktatu. Zgodnie z zasadą proporcjonalności, określoną w tym artykule, niniejsza dyrektywa nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tych celów.

(33) Środki niezbędne dla wykonania niniejszej dyrektywy powinny zostać przyjęte zgodnie z decyzją Rady 1999/468/WE z dnia 28 Czerwca 1999 r. ustanawiającą warunki wykonywania uprawnień wykonawczych przyznanych Komisji ⁽²⁾,

PRZYJMUJĄ NINIEJSZĄ DYREKTYWĘ:

ROZDZIAŁ I

PRZEDMIOT I ZAKRES STOSOWANIA

Artykuł 1

Cel

Celem niniejszej dyrektywy jest opłacalna ekonomicznie poprawa efektywności końcowego wykorzystania energii w Państwie Członkowskim poprzez:

- określenie celów orientacyjnych oraz stworzenie mechanizmów, zachęt i ram instytucjonalnych, finansowych i prawnych, niezbędnych w celu usunięcia istniejących barier rynkowych i niedoskonałości rynku utrudniających efektywne końcowe wykorzystanie energii;
- stworzenie warunków dla rozwoju i promowania rynku usług energetycznych oraz dla dostarczania odbiorcom końcowym innych środków poprawy efektywności energetycznej.

⁽¹⁾ Dz.U. L 237 z 22.9.1993, str. 28.

⁽²⁾ Dz.U. L 184 z 17.7.1999, str. 23.

Artykuł 2

Zakres

Niniejsza dyrektywa ma zastosowanie do:

- podmiotów dostarczających środki poprawy efektywności energetycznej, dystrybutorów energii, operatorów systemu dystrybucji oraz przedsiębiorstw prowadzących detaliczną sprzedaż energii. Państwa Członkowskie mogą jednak wyłączyć z zakresu stosowania art. 6 i 13 małych dystrybutorów, małych operatorów systemu dystrybucji oraz małe przedsiębiorstwa prowadzące detaliczną sprzedaż energii;
- odbiorców końcowych. Niniejsza dyrektywa nie ma jednak zastosowania do tych przedsiębiorstw, które należą do kategorii wymienionych w załączniku I do dyrektywy 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 Października 2003 r. ustanawiającej system handlu przydziałami emisji gazów cieplarnianych we Wspólnocie ⁽³⁾;
- sił zbrojnych, wyłącznie w zakresie, w którym jej stosowanie nie wchodzi w konflikt z naturą i podstawowym celem działalności sił zbrojnych oraz z wyłączeniem sprzętu używanego wyłącznie w celach wojskowych.

Artykuł 3

Definicje

Do celów niniejszej dyrektywy zastosowanie znajdują następujące definicje:

- „energia”: wszystkie formy dostępnej w obrocie energii, w tym w formie energii elektrycznej, gazu (w tym skroplonego gazu ziemnego), gazu płynnego, jakiegokolwiek paliwa stosowanego do wytwarzania energii grzewczej i chłodniczej (w tym w miejskich systemach grzewczych i chłodniczych), węgla kamiennego i brunatnego, torfu, paliw (z wyjątkiem paliw lotniczych i paliw w zbiornikach morskich), a także biomasy, zgodnie z definicją zawartą w dyrektywie 2001/77/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 Września 2001 r. w sprawie wspierania produkcji na rynku wewnętrznym energii elektrycznej wytwarzanej ze źródeł odnawialnych ⁽⁴⁾;
- „efektywność energetyczna”: stosunek uzyskanych wyników, usług, towarów lub energii do wkładu energii;

⁽³⁾ Dz.U. L 275 z 25.10.2003, str. 32. Dyrektywa zmieniona dyrektywą 2004/101/WE (Dz.U. L 338 z 13.11.2004, str. 18).

⁽⁴⁾ Dz.U. L 283 z 27.10.2001, str. 33. Dyrektywa zmieniona Aktem Przystąpienia z 2003 r.

- c) „poprawa efektywności energetycznej”: zwiększenie efektywności końcowego wykorzystania energii dzięki zmianom technologicznym, gospodarczym lub zmianom zachowań;
- d) „oszczędność energii”: ilość zaoszczędzonej energii ustalona poprzez pomiar lub oszacowanie zużycia przed i po wdrożeniu jednego lub kilku środków poprawy efektywności energetycznej przy jednoczesnym zapewnieniu normalizacji warunków zewnętrznych wpływających na zużycie energii;
- e) „usługa energetyczna”: fizyczna korzyść, udogodnienie lub pożytek pochodzące z połączeń energii z technologiami efektywnymi energetycznie lub z działaniem, które mogą obejmować czynności, utrzymanie i kontrolę niezbędne do świadczenia usługi na podstawie umowy i które, jak zostało udowodnione, w normalnych warunkach prowadzi do sprawdzalnej i wymiernej lub możliwej do oszacowania poprawy efektywności energetycznej lub oszczędności energii pierwotnej;
- f) „mechanizmy efektywności energetycznej”: ogólne instrumenty podejmowane przez rządy lub organy administracji w celu stworzenia systemu wspierania lub zachęt dla uczestników rynku, w celu świadczenia i korzystania z usług energetycznych oraz innych środków poprawy efektywności energetycznej;
- g) „programy poprawy efektywności energetycznej”: działania skupione na grupach odbiorców końcowych, które zwykle prowadzą do sprawdzalnej i wymiernej lub możliwej do oszacowania poprawy efektywności energetycznej;
- h) „działania służące poprawie efektywności energetycznej”: wszelkie działania, które zwykle prowadzą do sprawdzalnej i wymiernej lub możliwej do oszacowania poprawy efektywności energetycznej;
- i) „przedsiębiorstwo usług energetycznych” (ESCO): przedsiębiorstwo świadczące usługi energetyczne lub dostarczające innych środków poprawy efektywności energetycznej w zakładzie lub w pomieszczeniach użytkownika, biorąc przy tym na siebie pewną część ryzyka finansowego. Zapłata za wykonane usługi jest oparta (w całości lub w części) na osiągnięciu poprawy efektywności energetycznej oraz spełnieniu innych uzgodnionych kryteriów efektywności;
- j) „umowa o poprawę efektywności energetycznej”: umowa pomiędzy beneficjentem a dostawcą (zwykle ESCO) środków poprawy efektywności energetycznej, zgodnie z którą za inwestycje w te środki płaci się zgodnie z określonym w umowie poziomem poprawy efektywności energetycznej;
- k) „umowa finansowania przez stronę trzecią”: umowa, w której – oprócz dostawcy energii i beneficjenta danego środka poprawy efektywności energetycznej – uczestniczy strona trzecia, która dostarcza kapitału niezbędnego dla podjęcia danego środka i pobiera od beneficjenta opłatę odpowiadającą części oszczędności energetycznych osiągniętych w wyniku zastosowania danego środka poprawy efektywności energetycznej. Wspomniana strona trzecia może, lecz nie musi być ESCO;
- l) „audyt energetyczny”: systematyczna procedura pozwalająca na zdobycie odpowiedniej wiedzy o profilu istniejącego zużycia energii danego budynku lub zespołu budynków, operacji lub instalacji przemysłowej oraz usług prywatnych lub publicznych, która określa i kwantyfikuje możliwości opłacalnych ekonomicznie oszczędności energetycznych oraz informuje o wynikach;
- m) „instrumenty finansowe służące oszczędnościom energii”: wszelkie instrumenty finansowe takie jak fundusze, subsydia, ulgi podatkowe, pożyczki, finansowanie przez stronę trzecią, umowy o poprawę efektywności energetycznej, umowy o gwarantowanych oszczędnościach energii, outsourcing energetyczny i inne związane z nimi umowy wykorzystywane na rynku usług energetycznych przez podmioty publiczne lub prywatne w celu częściowego lub całkowitego pokrycia początkowych kosztów projektu wdrożenia środków poprawy efektywności energetycznej;
- n) „odbiorca końcowy”: osoba fizyczna lub prawna, która dokonuje zakupu energii do własnego użytku;
- o) „dystrybutor energii”: osoba fizyczna lub prawna odpowiedzialna za przesył energii w celu jej dostarczenia do odbiorców końcowych i do stacji dystrybucyjnych, które sprzedają energię odbiorcom końcowym. Niniejsza definicja nie obejmuje operatorów systemu przesyłu gazu i energii elektrycznej, o których mowa w lit. p);
- p) „operator systemu dystrybucji”: osoba fizyczna lub prawna odpowiedzialna za eksploatację, utrzymanie oraz, o ile to konieczne, za rozwój systemu dystrybucji energii elektrycznej i gazu ziemnego na danym obszarze oraz, w odpowiednich przypadkach, za jego połączenia z innymi systemami, a także za zapewnienie długoterminowej zdolności systemu do zaspokajania rozsądnego zapotrzebowania na dystrybucję energii elektrycznej i gazu ziemnego;
- q) „przedsiębiorstwo prowadzące detaliczną sprzedaż energii”: osoba fizyczna lub prawna sprzedająca energię odbiorcom końcowym;
- r) „mały dystrybutor, mały operator systemu dystrybucji oraz małe przedsiębiorstwo prowadzące detaliczną sprzedaż energii”: osoba fizyczna lub prawna dystrybuująca lub sprzedająca energię odbiorcom końcowym, która dystrybuuje lub sprzedaje mniej niż równowartość 75 GWh energii rocznie lub zatrudnia mniej niż 10 osób, lub której obroty w skali roku lub aktywa bilansu rocznego nie przekraczają 2 000 000 EUR;
- s) „białe certyfikaty”: certyfikaty wydane przez niezależne organy certyfikujące, potwierdzające roszczenia uczestników rynku w związku z oszczędnościami energetycznymi, uzyskanymi w efekcie zastosowania środków poprawy efektywności energetycznej.

ROZDZIAŁ II

CELE W ZAKRESIE OSZCZĘDNOŚCI ENERGII

Artykuł 4

Cel ogólny

1. Państwa Członkowskie przyjmują i dążą do osiągnięcia krajowego celu indykatorywnego w zakresie oszczędności energii w wysokości 9 % w dziewiątym roku stosowania niniejszej dyrektywy, który realizują za pomocą usług energetycznych i innych środków poprawy efektywności energetycznej. Państwa Członkowskie podejmują efektywne kosztowo, wykonalne i rozsądne środki służące osiągnięciu tego celu.

Krajowy cel indykatorywny w zakresie oszczędności energii ustala się i oblicza zgodnie z przepisami i metodologią, które są określone w załączniku I. Do celów porównania oszczędności energii oraz sprowadzenia do porównywalnych jednostek stosuje się współczynniki określone w załączniku II, o ile nie jest uzasadnione zastosowanie innych współczynników. Przykłady kwalifikujących się środków poprawy efektywności energetycznej zamieszczono w załączniku III. Ogólne zasady pomiarów i weryfikacji oszczędności energii określono w załączniku IV. Krajowe oszczędności energii w odniesieniu do indykatorywnych krajowych celów w zakresie oszczędności energii mierzone będą począwszy od dnia 1 Stycznia 2008 r.

2. Do celów pierwszego planu działania dotyczącego efektywności energetycznej (EEAP), który ma zostać przedstawiony zgodnie z art. 14, każde Państwo Członkowskie określa pośredni krajowy cel indykatorywny w zakresie oszczędności energii na trzeci rok stosowania niniejszej dyrektywy, a także dokonuje przeglądu swych strategii w zakresie realizacji celów pośrednich i ogólnych. Ten cel pośredni musi być realistyczny i zgodny z ogólnym krajowym celem indykatorywnym w zakresie oszczędności energii, o którym mowa w ust. 1.

Komisja wydaje opinię na temat, czy pośredni krajowy cel indykatorywny jest realistyczny i zgodny z celem ogólnym.

3. Każde Państwo Członkowskie opracowuje programy i środki w zakresie poprawy efektywności energetycznej.

4. Państwa Członkowskie wyznaczają jeden lub kilka nowych albo istniejących organów lub agencji, którym powierzona zostanie ogólna kontrola i odpowiedzialność za nadzorowanie ram ustanowionych w związku z celem, o którym mowa w ust. 1. Podmioty te weryfikują oszczędności uzyskane dzięki usługom energetycznym i innym środkom poprawy efektywności energetycznej, w tym istniejącym krajowym środkom służącym poprawie efektywności energetycznej, a także informują o wynikach.

5. Po dokonaniu korekty i sporządzeniu sprawozdania po pierwszych trzech latach stosowania niniejszej dyrektywy, Komisja bada zasadność przedstawienia projektu dyrektywy mającej na celu dalszy rozwój podejścia rynkowego do poprawy efektywności energetycznej przy wykorzystaniu „białych certyfikatów”.

Artykuł 5

Zapewnienie efektywności końcowego wykorzystania energii w sektorze publicznym

1. Państwa Członkowskie zapewniają, by sektor publiczny odgrywał wzorcową rolę w dziedzinie objętej niniejszą dyrektywą. W tym celu Państwa Członkowskie efektywnie informują w stosowanych przypadkach obywateli oraz przedsiębiorstwa o wzorcowej roli i działaniach sektora publicznego.

Państwa Członkowskie zapewniają stosowanie przez sektor publiczny środków poprawy efektywności energetycznej, skupiając się na opłacalnych ekonomicznie środkach, które generują największe oszczędności energii w najkrótszym czasie. Środki te są stosowane na odpowiednim szczeblu krajowym, regionalnym lub lokalnym i mogą opierać się na inicjatywach legislacyjnych, dobrowolnych umowach, o których mowa w art. 6 ust. 2 lit. b), lub innych przedsięwzięciach przynoszących równoważne wyniki. Bez uszczerbku dla przepisów krajowych i wspólnotowych dotyczącego zamówień publicznych:

- należy stosować co najmniej dwa środki z wykazu zawartego w załączniku VI,
- Państwa Członkowskie, w celu ułatwienia tego procesu, publikują wytyczne dotyczące efektywności energetycznej i oszczędności energii mogące posłużyć za kryteria oceny w przydzielaniu zamówień publicznych.

Państwa Członkowskie ułatwiają i umożliwiają wymianę najlepszych praktyk pomiędzy podmiotami sektora publicznego, na przykład w zakresie praktyk udzielania zamówień publicznych uwzględniających kwestię efektywności energetycznej, zarówno na szczeblu krajowym, jak i międzynarodowym; w tym celu organizacja, o której mowa w ust. 2, współpracuje z Komisją w zakresie wymiany najlepszych praktyk, o której mowa w art. 7 ust. 3.

2. Państwa Członkowskie wyznaczają jedną lub kilka nowych lub istniejących organizacji jako podmioty odpowiedzialne w zakresie administrowania, kierowania i wykonania zadań w zakresie uwzględnienia wymogów poprawy efektywności energetycznej określonych w ust. 1. Mogą to być te same organy lub agencje, o których mowa w art. 4 ust. 4.

ROZDZIAŁ III

**WSPIERANIE EFEKTYWNOŚCI KOŃCOWEGO
WYKORZYSTANIA ENERGII ORAZ USŁUG
ENERGETYCZNYCH**

Artykuł 6

**Dystrybutorzy energii, operatorzy systemu dystrybucji
i przedsiębiorstwa prowadzące detaliczną sprzedaż
energii**

1. Państwa Członkowskie gwarantują, że dystrybutorzy energii, operatorzy systemu dystrybucji lub przedsiębiorstwa prowadzące detaliczną sprzedaż energii:

a) przedstawiają na żądanie, nie częściej niż raz w roku, zagregowane dane statystyczne dotyczące ich odbiorców końcowych wyznaczonym organom lub agencjom, o których mowa w art. 4 ust. 4, lub innemu wyznaczonemu podmiotowi, z zastrzeżeniem, że podmioty te przekazują otrzymane dane jednostkom nadrzędnym. Dane te muszą być wystarczające w celu właściwego sformułowania i wdrożenia programów poprawy efektywności energetycznej oraz w celu wspierania i monitorowania usług energetycznych oraz innych środków poprawy efektywności energetycznej. Informacje te mogą zawierać wcześniejsze dane i muszą zawierać bieżące informacje dotyczące zużycia energii przez klientów końcowych, w tym, w odpowiednich przypadkach, profili obciążenia, segmentacji klientów oraz lokalizacji klientów, przy czym musi zostać zachowana wiarygodność i ochrona informacji prywatnych lub poufnych informacji handlowych zgodnie z mającym zastosowanie przepisami wspólnotowymi;

b) powstrzymują się od wszelkich działań, które mogłyby stworzyć bariery dla popytu i świadczenia usług energetycznych oraz innych środków poprawy efektywności energetycznej lub utrudnić rozwój rynku usług energetycznych i innych środków poprawy efektywności energetycznej. Państwo Członkowskie podejmie właściwe kroki, aby w razie potrzeby zakończyć tego rodzaju działania.

2. Państwa Członkowskie:

a) wybierają jedno lub więcej z poniższych wymagań, które muszą zostać spełnione przez przedsiębiorstwa, bezpośrednio lub pośrednio poprzez innych dostawców usług energetycznych lub środków poprawy efektywności energetycznej:

(i) zapewnienie oferty ich odbiorcom końcowym oraz promowanie konkurencyjnych cenowo usług energetycznych; albo

(ii) zapewnienie odbiorcom końcowym dostępności i promowanie konkurencyjnych cenowo audytów energetycznych przeprowadzanych w sposób niezależny lub środków poprawy efektywności energetycznej zgodnie z art. 9 ust. 2 i art. 12; albo

(iii) wnoszenie wkładu do funduszy i mechanizmów finansowania, o których mowa w art. 11. Poziom tych wkładów odpowiada co najmniej szacunkowym kosztom oferowania którejkolwiek z działalności, o których mowa w niniejszym ustępie, przy czym wysokość wkładów jest uzgadniana z odpowiednimi organami sektora publicznego lub agencjami wskazanymi w art. 4 ust. 4; lub

b) zapewnienie istnienia lub ustanowienia dobrowolnych umów lub innych instrumentów rynkowych, takich jak białe certyfikaty, o skutku równoważnym z jednym lub kilkoma wymaganiami, określonymi w lit. a). Dobrowolne umowy są oceniane, nadzorowane i obserwowane przez Państwo Członkowskie w celu zagwarantowania w praktyce skutków równoważnych z jednym lub kilkoma wymaganiami określonymi w lit. a).

Dobrowolne umowy wyznaczają zatem jasne i jednoznaczne cele oraz zawierają wymogi w zakresie kontroli oraz sprawozdań związanych z procedurami, które mogą doprowadzić do podjęcia zmienionych lub dodatkowych środków w przypadku, gdyby cele nie zostały osiągnięte lub istniały niewielkie szanse ich osiągnięcia. Ze względu na wymóg przejrzystości dobrowolne umowy powinny być upublicznione oraz opublikowane przed ich wejściem w życie w zakresie dopuszczonym przez stosowne przepisy dotyczące poufności oraz powinny zachęcać zainteresowane strony do wyrażenia opinii.

3. Państwa Członkowskie zapewniają istnienie wystarczających zachęt, uczciwej konkurencji i jednakowych warunków działania dla podmiotów rynkowych innych niż dystrybutorzy energii, operatorzy systemu dystrybucji i przedsiębiorstwa prowadzące detaliczną sprzedaż energii, takich jak ESCO, instalatorów, doradców i konsultantów ds. energii, w celu zapewnienia niezależnej oferty i realizacji usług energetycznych, audytów energetycznych i środków poprawy efektywności energetycznej, o których mowa w ust. 2 lit. a) pkt. (i) i (ii).

4. Na mocy ust. 2 i 3 Państwa Członkowskie mogą obarczyć odpowiedzialnością operatorów systemu dystrybucji wyłącznie, jeżeli dzieje się to z poszanowaniem wymagań dotyczących oddzielnej księgowości określonych w art. 19 ust. 3 dyrektywy 2003/54/WE i w art. 17 ust. 3 dyrektywy 2003/55/WE.

5. Stosowanie niniejszego artykułu pozostaje bez uszczerbku dla odstępstw i zwolnień przyznanych na mocy dyrektyw 2003/54/WE i 2003/55/WE.

Artykuł 7

Dostęp do informacji

1. Państwa Członkowskie zapewniają, by informacje o mechanizmach służących efektywności energetycznej oraz ramach finansowych i prawnych przyjętych w celu osiągnięcia krajowego celu orientacyjnego w zakresie oszczędności energii były przejrzyste i szeroko dostępne odpowiednim uczestnikom rynku.
2. Państwa Członkowskie zapewniają podjęcie wzmoczonych wysiłków na rzecz promowania efektywności końcowego wykorzystania energii. Ustanawiają one odpowiednie warunki i bodźce dla podmiotów rynkowych do podniesienia poziomu informacji i doradztwa dla odbiorców końcowych na temat efektywności końcowego wykorzystania energii.
3. Komisja zapewnia wymianę i szerokie rozpowszechnianie informacji o najlepszych praktykach w dziedzinie oszczędności energii w Państwach Członkowskich.

Artykuł 8

Dostęp do systemów kwalifikacji, akredytacji i certyfikacji

Mając na względzie osiągnięcie wysokiego poziomu kompetencji technicznych, obiektywności i wiarygodności, Państwa Członkowskie, o ile uznają to za konieczne, zapewnią dostępność odpowiednich systemów kwalifikacji, akredytacji lub certyfikacji dla dostawców usług energetycznych, audytów energetycznych oraz środków poprawy efektywności energetycznej, o których mowa w art. 6 ust. 2 lit. a) pkt. (i) i (ii).

Artykuł 9

Instrumenty finansowe dotyczące oszczędności energii

1. Państwa Członkowskie uchylają lub zmieniają krajowe przepisy ustawowe i wykonawcze, inne niż o charakterze wyłącznie podatkowym, niepotrzebnie lub nieproporcjonalnie hamujące lub ograniczające wykorzystanie instrumentów finansowych dotyczących oszczędności energii na rynku usług energetycznych lub innych środków poprawy efektywności energetycznej.
2. Państwa Członkowskie udostępniają wzory umów dotyczących wspomnianych instrumentów finansowych istniejącym i potencjalnym odbiorcom usług energetycznych i innych środków poprawy efektywności energetycznej w sektorze publicznym i prywatnym. Mogą one być wydawane przez te same organy lub agencje, o których mowa w art. 4 ust. 4.

Artykuł 10

Taryfy służące efektywności energetycznej i inne przepisy wykonawcze dotyczące energii sieciowej

1. Państwa Członkowskie zapewniają usunięcie zachęt w taryfach w zakresie przesyłu i dystrybucji energii, które niepotrzebnie zwiększają ilość dystrybuowanej lub przesyłanej energii. W tym względzie, zgodnie z art. 3 ust. 2 dyrektyw 2003/54/WE i 2003/55/WE, Państwa Członkowskie mogą nałożyć obowiązki świadczenia usług publicznych związanych z efektywnością energetyczną na przedsiębiorstwa działające w sektorach energii elektrycznej i gazu.
2. Państwa Członkowskie mogą zagwarantować możliwość włączenia do systemów i taryf elementów socjalnych pod warunkiem, że jakkolwiek negatywny wpływ tych elementów na system przekazu i dystrybucji energii będzie sprowadzony do niezbędnego minimum i że wpływ ten nie jest nieproporcjonalny do osiąganego celu socjalnego.

Artykuł 11

Fundusze i mechanizmy finansowania

1. Bez uszczerbku dla art. 87 i 88 Traktatu Państwa Członkowskie mogą utworzyć fundusz lub fundusze w celu subsydiowania realizacji programów poprawy efektywności energetycznej i innych środków poprawy efektywności energetycznej oraz promowania rozwoju rynku tych środków. Środki te obejmują promocję audytu energetycznego, instrumentów finansowych służących oszczędnościom energetycznym i, w stosownych przypadkach, ulepszonych dokonywania pomiarów przy pomocy liczników oraz rachunków za energię zawierających zrozumiałe informacje. Fundusze te są także ukierunkowane na sektory użytkowników końcowych o wyższych kosztach transakcji i wyższym ryzyku.
2. Fundusze te, jeśli zostaną utworzone, mogą udzielać dotacji, pożyczek, gwarancji finansowych lub innych rodzajów finansowania związanych z zagwarantowaniem rezultatów.
3. Fundusze są dostępne dla wszystkich dostawców środków poprawy efektywności energetycznej, takich jak ESCO, niezależni doradcy ds. energii, dystrybutorzy energii, operatorzy systemu dystrybucji, przedsiębiorstwa prowadzące detaliczną sprzedaż energii i instalatorzy sprzętu. Państwa Członkowskie mogą zdecydować o udostępnieniu funduszy wszystkim odbiorcom końcowym. Przetargi lub równoważne środki, które zapewniają całkowitą przejrzystość, są przeprowadzane przy pełnym poszanowaniu mających zastosowanie przepisów dotyczących zamówień publicznych, przy czym należy także zagwarantować, że fundusze będą działały jako uzupełnienie, a nie konkurencja wobec finansowanych komercyjnie środków poprawy efektywności energetycznej.

Artykuł 12

Audyty energetyczne

1. Państwa Członkowskie zapewniają dostępność dla odbiorców końcowych, w tym niewielkich odbiorców w gospodarstwach domowych, odbiorców komercyjnych oraz małych i średnich odbiorców przemysłowych, efektywnych, wysokiej jakości programów audytu energetycznego, które służą określeniu potencjalnych środków poprawy efektywności energetycznej i są przeprowadzane w sposób niezależny.

2. Do segmentów rynku, o których mowa w ust. 1, które mają wysokie koszty transakcji i zakłady o niezłożonej strukturze, można dotrzeć za pomocą innych środków, takich jak ankiety oraz programy komputerowe udostępniane w Internecie lub przesyłane pocztą. Państwa Członkowskie zapewniają dostępność audytów energetycznych dla tych segmentów rynku, w których nie są one oferowane na rynku, uwzględniając art. 11 ust. 1.

3. Certyfikację budynków, która została dokonana zgodnie z art. 7 dyrektywy 2002/91/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 grudnia 2002 r. w sprawie charakterystyki energetycznej budynków⁽¹⁾, uważa się za równoważną z audytem energetycznym spełniającym wymagania określone w ust. 1 i 2 oraz za równoważną z audytem energetycznym, o którym mowa w załączniku VI lit. e) do niniejszej dyrektywy. Ponadto audyty w ramach programów opierających się na dobrowolnych umowach pomiędzy organizacjami osób zainteresowanych a wyznaczonym podmiotem, poddanym nadzorowi i stałej kontroli Państwa Członkowskiego zgodnie z art. 6 ust. 2 lit. b) niniejszej dyrektywy, uważa się także za spełniające wymagania określone w ust. 1 i 2 niniejszego artykułu.

Artykuł 13

Pomiary przy pomocy liczników oraz przejrzystość informacji w rachunkach zużycia energii

1. Państwa Członkowskie zapewniają, by na tyle, na ile jest to technicznie wykonalne, uzasadnione finansowo i proporcjonalne do potencjalnych oszczędności energii, odbiorcy końcowi energii elektrycznej, gazu, centralnego ogrzewania lub chłodzenia oraz ciepłej wody użytkowej mieli możliwość nabycia po konkurencyjnych cenach indywidualnych liczników, które dokładnie oddają rzeczywiste zużycie energii przez odbiorcę końcowego i informują o rzeczywistym czasie korzystania z energii.

W przypadku wymiany liczników powinno się zagwarantować możliwość nabycia liczników indywidualnych po konkurencyjnych cenach, chyba że jest to technicznie niewykonalne lub nieopłacalne w stosunku do szacowanych potencjalnych oszczędności w perspektywie długoterminowej. W przypadku podłączania nowych liczników w nowych

budynkach lub przy wykonaniu ważniejszych renowacji budynków, zgodnie z dyrektywą 2002/91/WE, powinno się zawsze zagwarantować możliwość nabycia indywidualnych liczników po konkurencyjnych cenach.

2. Państwa Członkowskie zapewniają, by w odpowiednich przypadkach rachunki wystawiane przez dystrybutorów energii, operatorów systemu dystrybucji i przedsiębiorstwa prowadzące detaliczną sprzedaż energii opierały się na rzeczywistym zużyciu energii i były sformułowane w sposób jasny i zrozumiały. Odbiorcom końcowym wraz z rachunkiem udostępniane są odpowiednie informacje pozwalające na całościowe zapoznanie z bieżącymi kosztami energii. Rachunek na podstawie rzeczywistego zużycia energii jest wystawiany dostatecznie często, by umożliwić odbiorcy regulowanie swojego zużycia energii.

3. Państwa Członkowskie zapewniają, by w odpowiednich przypadkach dystrybutorzy energii lub przedsiębiorstwa prowadzące detaliczną sprzedaż energii udostępniały odbiorcom końcowym wraz z rachunkami, umowami, transakcjami lub pokwitowaniami ze stacji dystrybucji, albo w ich ramach, następujące informacje sformułowane w jasny i zrozumiały sposób:

- a) rzeczywiste aktualne ceny i rzeczywiste zużycie energii;
- b) porównanie obecnego zużycia energii przez odbiorcę końcowego ze zużyciem za ten sam okres w roku poprzednim, najlepiej w formie graficznej;
- c) o ile to możliwe i wnosi dodatkową wartość, porównanie z przeciętnym znormalizowanym lub przykładowym użytkownikiem energii z tej samej kategorii użytkowników;
- d) informacje kontaktowe dotyczące organizacji konsumenckich, agencji energetycznych i podobnych podmiotów, łącznie ze stronami internetowymi, gdzie możliwe jest uzyskanie informacji o dostępnych środkach poprawy efektywności energetycznej, porównaniach profili odbiorców końcowych lub obiektywnych specyfikacjach technicznych urządzeń zużywających energię.

ROZDZIAŁ IV

PRZEPISY KOŃCOWE

Artykuł 14

Sprawozdania

1. Państwa Członkowskie, które w dniu wejścia w życie niniejszej dyrektywy stosują już, w jakimkolwiek celu, metody obliczania oszczędności energii podobne do metod, o których mowa w załączniku IV, mogą przekazywać Komisji informacje o odpowiednim poziomie szczegółowości. Przekazanie informacji następuje jak najszybciej, najlepiej nie później niż do dnia 17 listopada 2006 r. Informacje te umożliwiają Komisji należyte uwzględnienie istniejących praktyk.

⁽¹⁾ Dz.U. L 1 z 4.1.2003, str. 65.

2. Państwa Członkowskie przekazują Komisji następujące plany działań dotyczące efektywności energetycznej (EEAP):

- pierwszy EEAP – nie później niż dnia 30 czerwca 2007 r.;
- drugi EEAP – nie później niż dnia 30 czerwca 2011 r.;
- trzeci EEAP – nie później niż dnia 30 czerwca 2014 r.

Wszystkie EEAP zawierają opis planowanych środków poprawy efektywności energetycznej dla realizacji celów określonych w art. 4 ust. 1 i 2 oraz dla realizacji przepisów, określonych odpowiednio w art. 5 ust. 1 i art. 7 ust. 2 w sprawie wzorcowej roli sektora publicznego oraz podniesienia poziomu informacji i doradztwa dla odbiorców końcowych.

Drugi i trzeci EEAP:

- zawierają dokładną analizę i ocenę poprzedniego EEAP;
- zawierają końcowe wyniki dotyczące realizacji celów w zakresie oszczędności energii określonych w art. 4 ust. 1 i 2;
- zawierają plany dodatkowych środków – oraz informacje dotyczące ich spodziewanych efektów – na rzecz usunięcia istniejących lub spodziewanych braków w realizacji celów;
- zgodnie z art. 15 ust. 4 stosują i stopniowo zwiększają wykorzystanie zharmonizowanych wskaźników oraz wzorców efektywności w celu oceny wcześniejszych środków oraz dla oszacowania efektów planowanych przyszłych środków;
- są oparte na dostępnych danych oraz uzupełniane danymi szacunkowymi.

3. Nie później niż dnia 17 maja 2008 r. Komisja opublikuje analizę korzyści i kosztów, badającą związki pomiędzy normami, przepisami, politykami UE i środkami wpływającymi na efektywność końcowego wykorzystania energii.

4. EEAP są oceniane według procedury, o której mowa w art. 16 ust. 2, w następujących terminach:

- pierwszy plan EEAP zostanie poddany przeglądowi przed dniem 1 stycznia 2008 r.;
- drugi plan EEAP zostanie poddany przeglądowi przed dniem 1 stycznia 2012 r.;
- trzeci plan EEAP zostanie poddany przeglądowi przed dniem 1 stycznia 2015 r.

5. Na podstawie planów EEAP Komisja dokonuje oceny postępów w osiągnięciu przez poszczególne Państwa Członkowskie krajowych celów indykatorywnych w zakresie oszczędności energii. Komisja publikuje sprawozdania zawierające konkluzje:

- z pierwszych planów EEAP przed dniem 1 stycznia 2008 r.;
- z drugich planów EEAP przed dniem 1 stycznia 2012 r.;
- z trzecich planów EEAP przed dniem 1 stycznia 2015 r.

Sprawozdania zawierają informacje na temat odnośnych działań na szczeblu Wspólnoty, z uwzględnieniem aktualnie obowiązujących i przyszłych przepisów prawnych. Sprawozdania uwzględniają system wzorców, o którym mowa w art. 15 ust. 4, określają najlepsze praktyki, wskazują przypadki, w których Państwa Członkowskie lub Komisja nie czynią wystarczających postępów, i mogą zawierać zalecenia.

W stosownych przypadkach i w razie potrzeby po drugim sprawozdaniu następują wnioski do Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie dodatkowych środków obejmujących możliwe przedłużenie okresu zastosowania celów. Jeżeli sprawozdanie zawiera konkluzję, że poczyniono niewystarczające postępy w realizacji krajowych celów indykatorywnych, wnioski te odnoszą się do poziomu i charakteru celów.

Artykuł 15

Przegląd i dostosowanie ustanowionych ram

1. Wartości i metody obliczeniowe określone w załącznikach II, III, IV i V są dostosowywane do postępu technicznego zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 16 ust. 2.

2. Przed dniem 1 stycznia 2008 r. Komisja, zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 16 ust. 2, udoskonaliła i odpowiednio uzupełniła punkty 2–6 załącznika IV, z poszanowaniem ogólnych zasad zawartych w załączniku IV.

3. Przed dniem 1 stycznia 2012 r. Komisja, zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 16 ust. 2, podniosła udział procentowy zharmonizowanych obliczeń typu *bottom-up* wykorzystywanych w zharmonizowanym modelu obliczeniowym przedstawionym w pkt. 1 załącznika IV, bez uszczerbku dla systemów stosowanych przez Państwa Członkowskie, które już zawierają wyższy udział procentowy tych obliczeń. Nowy zharmonizowany model obliczeniowy ze znacznie wyższym udziałem procentowym obliczeń typu *bottom-up* stosuje się po raz pierwszy od dnia 1 stycznia 2012 r.

Gdy jest to wykonalne i możliwe, do pomiaru całkowitych oszczędności w całym okresie stosowania dyrektywy stosuje się ten zharmonizowany model obliczeniowy, bez uszczerbku dla systemów stosowanych przez Państwa Członkowskie, które zawierają wyższy udział procentowy obliczeń typu *bottom-up*.

4. Do dnia 30 czerwca 2008 r. Komisja, zgodnie z procedurą ustanowioną w art. 16 ust. 2, opracuje system zharmonizowanych wskaźników efektywności energetycznej oraz opartych na nich wzorców, uwzględniając dostępne dane oraz dane dla poszczególnych Państw Członkowskich, które można zebrać w efektywny kosztowo sposób. Do opracowania zharmonizowanych wskaźników efektywności energetycznej oraz wzorców Komisja stosuje jako odniesienie orientacyjny wykaz zamieszczony w załączniku V. Państwa Członkowskie stopniowo włączają te wskaźniki i wzorce do danych statystycznych zawartych w ich planach EEAP, zgodnie z art. 14, i stosują je jako jedno z dostępnych narzędzi określania przyszłych obszarów priorytetowych w planach EEAP.

Komisja, nie później niż dnia 17 Maja 2011 r., przedstawia Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie z postępów w ustanawianiu wskaźników i wzorców.

Artykuł 16

Komitet

1. Komisja jest wspierana przez Komitet.
2. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu zastosowanie znajdują art. 5 i 7 decyzji 1999/468/WE, z uwzględnieniem art. 8 tej decyzji.

Okres przewidziany w art. 5 ust. 6 decyzji 1999/468/WE ustala się na trzy miesiące.

3. Komitet przyjmuje swój regulamin.

Artykuł 17

Uchylenie

Dyrektywa 93/76/EWG zostaje niniejszym uchylona.

Artykuł 18

Transpozycja

1. Państwa Członkowskie wprowadzają w życie przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne niezbędne do wykonania niniejszej dyrektywy najpóźniej do dnia 17 Maja 2008 r., z wyjątkiem postanowień art. 14 ust. 1, 2 i 4, dla których datą transpozycji jest najpóźniej dzień 17 Maja 2006 r. Państwa Członkowskie niezwłocznie powiadamiają o tym Komisję.

Przepisy przyjęte przez Państwa Członkowskie zawierają odniesienie do niniejszej dyrektywy lub odniesienie takie towarzyszy ich urzędowej publikacji. Metody dokonywania takiego odniesienia określone są przez Państwa Członkowskie.

2. Państwa Członkowskie przekazują Komisji teksty podstawowych przepisów prawa krajowego przyjętych w dziedzinie objętej niniejszą dyrektywą.

Artykuł 19

Wejście w życie

Niniejsza dyrektywa wchodzi w życie dwudziestego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Artykuł 20

Adresaci

Niniejsza dyrektywa skierowana jest do Państw Członkowskich.

Sporządzono w Strasburgu, dnia 5 kwietnia 2006 r.

W imieniu Parlamentu
Europejskiego

J. BORRELL FONTELLES
Przewodniczący

W imieniu
Rady

H. WINKLER
Przewodniczący

ZAŁĄCZNIK I

Metodologia obliczania orientacyjnego krajowego celu w zakresie oszczędności energii

Metodologia wykorzystywana do obliczania orientacyjnego krajowego celu w zakresie oszczędności energii, o którym mowa w art. 4, jest następująca:

1. Państwa Członkowskie wykorzystują w celu obliczenia średniego rocznego zużycia energii, roczne zużycie energii finalnej na terenie kraju przez wszystkich użytkowników energii objętych niniejszą dyrektywą z ostatnich pięciu lat przed wdrożeniem niniejszej dyrektywy i dla których dostępne są oficjalne dane. Przez zużycie energii finalnej rozumie się ilość energii dostarczonej lub sprzedanej odbiorcom końcowym w okresie pięcioletnim, bez korekt z tytułu stopniodni, zmian strukturalnych bądź zmian profilu produkcji.

Na podstawie średniego rocznego zużycia energii oblicza się jednorazowo krajowy cel indykacyjny w zakresie oszczędności energii, a otrzymana ilość energii do zaoszczędzenia, wyrażona jako wartość bezwzględna, ma zastosowanie przez cały okres obowiązywania niniejszej dyrektywy.

Krajowy cel indykacyjny w zakresie oszczędności energii:

- a) wynosi 9 % średniego rocznego zużycia energii, o którym mowa powyżej;
- b) jest mierzony w dziewiątym roku stosowania niniejszej dyrektywy;
- c) jest wynikiem kumulowanych rocznych oszczędności energii uzyskanych w ciągu dziewięcioletniego okresu stosowania niniejszej dyrektywy;
- d) został osiągnięty w wyniku z zastosowania usług energetycznych i innych środków poprawy efektywności energetycznej.

Określona w ten sposób metodologia pomiaru oszczędności energii gwarantuje, że całkowita oszczędność energii nakazana niniejszą dyrektywą jest wartością stałą, a przez to niezależną od przyszłego wzrostu PKB i jakiegokolwiek przyszłego wzrostu zużycia energii.

2. Orientacyjny krajowy cel w zakresie oszczędności energii wyrażony jest jako wartość bezwzględna w GWh lub w równorzędnych jednostkach, wyliczona zgodnie z załącznikiem II.
3. Oszczędności energii zrealizowane w którymkolwiek roku po wejściu w życie niniejszej dyrektywy wynikające z zastosowania środków poprawy efektywności energetycznej, których stosowanie rozpoczęto w przeszłości, lecz nie wcześniej niż w roku 1995, które mają trwały efekt, mogą być brane pod uwagę podczas obliczania rocznych oszczędności energii. W niektórych przypadkach, o ile uzasadnia to zaistniała sytuacja, można wziąć pod uwagę środki, których stosowanie rozpoczęto przed rokiem 1995, ale nie wcześniej niż w roku 1991. Środki o charakterze technicznym należy aktualizować, biorąc pod uwagę postęp technologiczny, lub poddawać ocenie odnosząc do wzorca dla takich środków. Komisja dostarcza wytycznych na temat sposobu pomiaru lub szacowania efektów wszystkich takich środków poprawy efektywności energetycznej, w oparciu, tam gdzie to możliwe, o istniejące przepisy prawne Wspólnoty, takie jak dyrektywa 2004/8/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004 r. w sprawie wspierania kogeneracji w oparciu o zapotrzebowanie na ciepło użytkowe na rynku wewnętrznym energii ⁽¹⁾ i dyrektywa 2002/91/WE.

W każdym przypadku zrealizowane oszczędności energii są nadal weryfikowalne i wymierne lub możliwe do oszacowania, zgodnie z ogólnymi zasadami zawartymi w załączniku IV.

⁽¹⁾ Dz.U. L 52 z 21.2.2004, str. 50.

ZAŁĄCZNIK II

Zawartość energii pierwotnej w wybranych paliwach do wykorzystania końcowego – tabela przeliczeniowa ⁽¹⁾

Nośnik energii	kJ (wartość opałowa/ NCV)	kg OE (wartość opałowa/ NCV)	kWh (wartość opałowa/ NCV)
1 kg koksu	28 500	0,676	7,917
1 kg węgla kamiennego	17 200 – 30 700	0,411 – 0,733	4,778 – 8,528
1 kg brykietów z węgla brunatnego	20 000	0,478	5,556
1 kg węgla podbitumicznego	10 500 – 21 000	0,251 – 0,502	2,917 – 5,833
1 kg węgla brunatnego	5 600 – 10 500	0,134 – 0,251	1,556 – 2,917
1 kg łupka naftowego	8 000 – 9 000	0,191 – 0,215	2,222 – 2,500
1 kg torfu	7 800 – 13 800	0,186 – 0,330	2,167 – 3,833
1 kg brykietów torfowych	16 000 – 16 800	0,382 – 0,401	4,444 – 4,667
1 kg pozostałościowego oleju opałowego (oleju ciężkiego)	40 000	0,955	11,111
1 kg lekkiego oleju opałowego	42 300	1,010	11,750
1 kg benzyny silnikowej	44 000	1,051	12,222
1 kg parafiny	40 000	0,955	11,111
1 kg gazu płynnego	46 000	1,099	12,778
1 kg gazu ziemnego ⁽¹⁾	47 200	1,126	13,10
1 kg skroplonego gazu ziemnego	45 190	1,079	12,553
1kg drewna (wilgotność 25 %) ⁽²⁾	13 800	0,330	3,833
1 kg granulatu drzewnego/brykietów drzewnych	16 800	0,401	4,667
1 kg odpadów	7 400 – 10 700	0,177 – 0,256	2,056 – 2,972
1 MJ ciepła pochodnego	1 000	0,024	0,278
1 kWh energii elektrycznej	3 600	0,086	1 ⁽³⁾

Źródło: Eurostat.

⁽¹⁾ Zawartość metanu 93 %.⁽²⁾ Państwa Członkowskie mogą zastosować inne wartości w zależności od rodzaju drewna opałowego najczęściej wykorzystywanego w danym Państwie Członkowskim.⁽³⁾ Dla oszczędności wyrażonej w kWh energii elektrycznej Państwa Członkowskie mogą zastosować współczynnik standardowy wynoszący 2,5, który wyraża oszacowaną na 40 % przeciętną efektywność produkcji energii w UE podczas okresu docelowego. Państwa Członkowskie mogą zastosować inny współczynnik, o ile jest to uzasadnione.⁽¹⁾ Państwa Członkowskie mogą stosować inne współczynniki konwersji, o ile jest to uzasadnione.

ZAŁĄCZNIK III

Orientacyjna lista przykładów kwalifikujących się środków poprawy efektywności energetycznej

Niniejszy załącznik zawiera przykłady przypadków, w jakich można tworzyć i wdrażać programy efektywności energetycznej i inne środki poprawy efektywności energetycznej w świetle art. 4.

Wspomniane środki poprawy efektywności energetycznej, aby mogły zostać wzięte pod uwagę, muszą przynieść oszczędności łatwe do zmierzenia i weryfikacji lub oszacowania zgodnie z wytycznymi zawartymi w załączniku IV, a ich wpływ na oszczędność energii nie mógł być uprzednio uwzględniony w wynikach zastosowania innych szczegółowych środków. Poniższe wykazy nie są wyczerpujące i przedstawia się je w celach informacyjnych.

Przykłady kwalifikujących się środków poprawy efektywności energetycznej:

Sektor budynków wielorodzinnych i użyteczności publicznej

- a) ogrzewanie i chłodzenie (np. pompy ciepłe, nowe efektywne kotły, instalacja/unowocześnienie pod kątem efektywności systemów grzewczych/chłodniczych itd.);
- b) izolacja i wentylacja (np. izolacja ścian i dachów, podwójne/potrójne szyby w oknach, pasywne ogrzewanie i chłodzenie);
- c) ciepła woda (np. instalacja nowych urządzeń, bezpośrednie i efektywne wykorzystanie w ogrzewaniu przestrzeni, pralkach itd.);
- d) oświetlenie (np. nowe wydajne żarówki i oporniki, systemy cyfrowych układów kontroli, używanie detektorów ruchu w budynkach handlowych itp.);
- e) gotowanie i chłodnictwo (np. nowe wydajne urządzenia, systemy odzysku ciepła itd.);
- f) pozostały sprzęt i urządzenia (np. urządzenia do skojarzonego wytwarzania ciepła i energii elektrycznej, nowe wydajne urządzenia, sterowniki czasowe dla optymalnego zużycia energii, instalacja kondensatorów w celu redukcji mocy biernej, transformatory o niewielkich stratach itp.);
- g) produkcja energii z odnawialnych źródeł w gospodarstwach domowych i zmniejszenie ilości energii nabywanej (np. kolektory słoneczne, krajowe źródła termalne, ogrzewanie i chłodzenie pomieszczeń wspomagane energią słoneczną itd.);

Sektor przemysłowy

- h) procesy produkcji towarów (np. bardziej efektywne użycie sprężonego powietrza, kondensatorów, przełączników i zaworów, użycie automatycznych i zintegrowanych systemów, efektywnych trybów oczekiwania itd.);
- i) silniki i napędy (np. wzrost zastosowania elektronicznych urządzeń kontrolnych, napędy bezstopniowe, zintegrowane programowanie użytkowe, zmiana częstotliwości, silniki elektryczne o dużej efektywności itd.);
- j) wentylatory, napędy bezstopniowe i wentylacja (np. nowe urządzenia/systemy, wykorzystanie naturalnej wentylacji itd.);
- k) zarządzanie aktywnym reagowaniem na popyt (np. zarządzanie obciążeniem, systemy do wyrównywania szczytowych obciążeń sieci, itd.);
- l) wysoko efektywna kogeneracja (np. urządzenia do skojarzonego wytwarzania ciepła i energii elektrycznej);

Sektor transportowy

- m) wykorzystywany rodzaj transportu (np. promowanie efektywnych energetycznie pojazdów, efektywne energetycznie wykorzystanie pojazdów, w tym systemy dostosowywania ciśnienia w oponach, efektywne energetycznie i dodatkowe wyposażenie pojazdów, dodatki do paliwa poprawiające efektywność energetyczną, oleje o wysokiej smarowności i opony o niskim oporze itd.);

- n) zmiany sposobu podróży (np. podróżowanie z domu do pracy środkami innymi niż samochód, wspólne korzystanie z samochodu, postępy w zmianach sposobu podróżowania polegające na przechodzeniu ze środków zużywających więcej energii do środków zużywających jej mniej w przeliczeniu na osobokilometr lub tonokilometr itd.);
- o) dni bez samochodu;

Środki wielosektorowe

- p) standardy i normy mające na celu przede wszystkim poprawę efektywności energetycznej produktów i usług, w tym budynków;
- q) systemy oznakowania efektywności energetycznej;
- r) pomiar, inteligentne systemy pomiarowe, takie jak indywidualne urządzenia pomiarowe wyposażone w zdalne sterowanie i rachunki zawierające zrozumiałe informacje;
- s) szkolenia i edukacja w zakresie stosowania efektywnych energetycznie technologii lub technik;

Środki horyzontalne

- t) uregulowania prawne, podatki itd., prowadzące do zmniejszenia zużycia energii przez użytkowników końcowych;
 - u) kampanie informacyjne na rzecz promowania poprawy efektywności energetycznej i środków jej służących.
-

ZAŁĄCZNIK IV

Ogólne zasady pomiarów i weryfikacji oszczędności energii**1. Pomiary i kalkulacje oszczędności energii oraz ich normalizacja****1.1 Pomiar oszczędności energii**

Uwagi ogólne

Dla pomiaru zrealizowanych oszczędności energii, zgodnie z art. 4, mając na względzie ujęcie całościowego postępu w zakresie efektywności energetycznej oraz wpływu poszczególnych środków, stosuje się zharmonizowany model obliczeniowy łączący wstępujące (*bottom-up*) i zstępujące (*top-down*) metody obliczeniowe, umożliwiające pomiar poprawy efektywności energetycznej w stosunku rocznym do celu EEAP, o których mowa w art. 14.

Podczas opracowywania zharmonizowanego modelu obliczeniowego zgodnie z art. 15 ust. 2 Komitet stara się stosować, w możliwie najszerszym zakresie, dane, które są rutynowo dostarczane przez Eurostat lub krajowe organy statystyczne.

Obliczenia typu *top-down*

Metoda obliczeniowa *top-down* oznacza, że ilość zaoszczędzonej energii jest obliczana z wykorzystaniem krajowych lub bardziej zagregowanych sektorowych poziomów oszczędności jako punktu wyjściowego. Dane roczne koryguje się, uwzględniając wpływ czynników zewnętrznych, takich jak stopniodni, zmiany strukturalne, asortyment produktu itp., w celu opracowania środka, który jasno wskazuje ogólny stopień poprawy efektywności energetycznej, jak opisano w pkt 1.2. Metoda ta nie zawiera dokładnych i szczegółowych pomiarów ani też nie pokazuje związków przyczynowo-skutkowych pomiędzy środkami i wynikającymi z nich oszczędnościami. Jednak jest ona zwykle prostsza i mniej kosztowna; często jest również określana nazwą „wskaźniki efektywności energetycznej”, gdyż podaje wskazania dotyczące postępów.

Opracowując metodę obliczeniową *top-down* wchodzącą w skład niniejszego zharmonizowanego modelu obliczeniowego Komitet opiera się, w możliwie najszerszym zakresie, na istniejących metodologiach, takich jak model ODEX ⁽¹⁾.

Obliczenia typu *bottom-up*

Metoda obliczeniowa *bottom-up* oznacza, że oszczędności energii uzyskane dzięki zastosowaniu określonego środka poprawy efektywności energetycznej są mierzone w kilowatogodzinach (kWh), w dżulach (J) lub ekwiwalentnie w kilogramach oleju (kg OE) i zsumowane z oszczędnościami uzyskanymi dzięki innym środkom poprawy efektywności energetycznej. Organy lub agencje, o których mowa w art. 4 ust. 4, gwarantują unikanie podwójnego naliczania oszczędności energii wynikających z kombinacji środków (w tym mechanizmów) poprawy efektywności energetycznej. W metodzie obliczeniowej *bottom-up* mogą być wykorzystane dane i metody określone w pkt 2.1 i 2.2.

Do dnia 1 stycznia 2008 r. Komisja opracuje zharmonizowany model typu *bottom-up*. Model ten obejmie poziom między 20 i 30 % rocznego zużycia energii finalnej w sektorach, do których zastosowanie znajduje niniejsza dyrektywa, z należyтым uwzględnieniem czynników przedstawionych w lit. a), b) i c) wymienionych poniżej.

Do dnia 1 stycznia 2012 r. Komisja będzie kontynuować opracowywanie zharmonizowanego modelu typu *bottom-up*, obejmującego znacznie wyższy poziom rocznego zużycia energii finalnej w sektorach, do których zastosowanie znajduje niniejsza dyrektywa, zwracając należytą uwagę na czynniki przedstawione w lit. a), b) i c) wymienionych poniżej.

⁽¹⁾ SAVE – finansowany w ramach projektu ODYSSEE-MURE; Komisja, 2005.

Podczas opracowywania zharmonizowanego modelu typu *bottom-up* Komisja uwzględni następujące czynniki i uzasadni odpowiednio swą decyzję:

- a) doświadczenie w stosowaniu zharmonizowanego modelu obliczeniowego w pierwszych latach jego stosowania;
- b) oczekiwany potencjalny wzrost dokładności w wyniku większego udziału obliczeń typu *bottom-up*;
- c) szacunkowe potencjalne koszty dodatkowe lub obciążenie administracyjne.

Opracowując zharmonizowany model obliczeniowy typu *bottom-up* zgodnie z art. 15 ust. 2, Komitet ma na celu stosowanie znormalizowanych metod, które zmniejszają do minimum obciążenie i koszty administracyjne, szczególnie przez wykorzystywanie metod pomiarowych opisanych w pkt 2.1 i 2.2 oraz przez skupienie się na tych sektorach, w których zharmonizowany model obliczeniowy typu *bottom-up* może być zastosowany w sposób najbardziej opłacalny.

Państwa Członkowskie mogą podjąć decyzję o stosowaniu dodatkowych pomiarów typu *bottom-up* poza przewidzianymi przez zharmonizowany model obliczeniowy typu *bottom-up* po uprzednim wyrażeniu zgody przez Komisję zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 16 ust. 2, na podstawie opisu metodologii przedstawionego przez zainteresowane Państwo Członkowskie.

Jeżeli dla niektórych sektorów obliczenia *bottom-up* nie są dostępne, w sprawozdaniach przedstawianych Komisji stosowane są wskaźniki *top-down* lub kombinacja obliczeń *bottom-up* i *top-down*, pod warunkiem wyrażenia zgody przez Komisję, zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 16 ust. 2. W szczególności podczas oceny wymagań w tym zakresie w kontekście *pierwszego EEAP*, o którym mowa w art. 14 ust. 2, Komisja wykazuje odpowiednią elastyczność. Niektóre obliczenia typu *top-down* będą niezbędne dla pomiaru wpływu środków wdrożonych po 1995 r. (a w niektórych przypadkach od 1991 r.), których wpływ nadal jest odczuwalny.

1.2 Sposób normalizowania pomiarów oszczędności energii

Oszczędności energii określa się poprzez zmierzenie lub oszacowanie zużycia, przed i po zastosowaniu środka, przy czym dokonać trzeba dostosowania i normalizacji ze względu na warunki zewnętrzne, wpływające z reguły na zużycie energii. Warunki wpływające z reguły na zużycie energii mogą się zmieniać wraz z upływem czasu. Warunki te mogą być kształtowane przez prawdopodobne skutki jednego lub kilku przewidywalnych czynników (wyliczenie nie jest wyczerpujące):

- a) warunki pogodowe, takie jak stopniodni;
- b) poziom zaludnienia;
- c) godziny otwarcia dla budynków użytkowych;
- d) energochłonność zainstalowanego sprzętu (efektywność instalacji); asortyment wyrobów;
- e) efektywność instalacji, poziom produkcji, ilość lub wartość dodana, w tym zmiany w poziomie PKB;
- f) czasowe korzystanie z instalacji oraz pojazdów;
- g) relacje z innymi jednostkami.

2. Dane i metody, które mogą być wykorzystywane (mierzalność)

Istnieje kilka metod gromadzenia danych służących do pomiaru lub oceny oszczędności energii. W czasie dokonywania oceny usługi energetycznej lub środka poprawy efektywności energetycznej nie zawsze będzie możliwe poleganie wyłącznie na pomiarach. Z tego powodu wyróżnia się metody dokonywania pomiaru oszczędności energii oraz metody szacowania tych oszczędności, przy czym te drugie stosuje się częściej.

2.1 Dane i metody oparte na pomiarach

Rachunki wystawione przez dystrybutorów lub sprzedawców detalicznych

Rachunki za sprzedaną energię na podstawie wskazań licznika mogą stanowić podstawę pomiaru dla reprezentatywnego okresu przed wprowadzeniem środka poprawy efektywności energetycznej. Mogą być one porównane z rachunkami opartymi na wskazaniach licznika za okres po wprowadzeniu i zastosowaniu środka, także dla reprezentatywnego okresu. Uzyskane dane, o ile to możliwe, powinny zostać porównane z grupą kontrolną (niebiorącą udziału w badaniach) lub znormalizowane zgodnie z pkt 1.2.

Dane dotyczące sprzedaży energii

Zużycie różnych typów energii (np. elektrycznej, pochodzącej ze spalania gazu, oleju opałowego itd.) może być mierzone przez porównanie danych dotyczących sprzedaży pochodzących od sprzedawcy detalicznego lub dystrybutora, uzyskanych przed wprowadzeniem środków poprawy efektywności energetycznej z danymi dotyczącymi sprzedaży pochodzącymi z okresu po wprowadzeniu tych środków. Uzyskane dane mogą zostać porównane z grupą kontrolną lub znormalizowane.

Dane dotyczące sprzedaży wyposażenia i urządzeń

Efektywność wyposażenia i urządzeń może być wyliczona na podstawie informacji uzyskanych bezpośrednio od producenta. Dane dotyczące sprzedaży wyposażenia i urządzeń mogą być zazwyczaj uzyskane od sprzedawców detalicznych. Mogą być przeprowadzone specjalne badania i pomiary. Dostępne dane mogą być sprawdzone w porównaniu z wynikami sprzedaży w celu określenia wielkości oszczędności. Podczas stosowania tej metody należy wprowadzić korekty ze względu na zmiany w eksploatacji danego wyposażenia lub urządzeń.

Dane dotyczące zapotrzebowania na moc odbiorców końcowych

Zużycie energii przez budynek lub urządzenie może być monitorowane w całości w celu zarejestrowania popytu na energię przed i po wprowadzeniu środka poprawy efektywności energetycznej. Odpowiednie istotne czynniki (np. proces produkcji, specjalne wyposażenie, instalacje grzewcze itd.) mogą być zmierzone z większą dokładnością.

2.2 Dane i metody oparte na oszacowaniach

Proste inżynierskie dane szacunkowe: brak kontroli

Obliczanie prostych inżynierskich danych szacunkowych bez kontroli na miejscu jest najczęściej stosowaną metodą gromadzenia danych do pomiaru oszczędności energii. Dane mogą być oszacowane z zastosowaniem zasad inżynierskich, bez wykorzystywania danych zebranych na miejscu, ale przy założeniach opartych na specyfikacjach wyposażenia, charakterystyce działania, profilach operacyjnych zastosowanych środków itp. oraz warunków opartych na statystyce.

Zaawansowane inżynierskie dane szacunkowe: kontrola

Dane dotyczące energii mogą być wyliczone na podstawie informacji uzyskanych przez niezależnego kontrolera w czasie audytu, lub innego rodzaju kontroli, jednego lub kilku punktów docelowych. Na tej podstawie można opracować bardziej wyszukane algorytmy/modele symulacyjne, które mogą być zastosowane w większym skupisku punktów (np. budynków, urządzeń, pojazdów itd.). Ten rodzaj pomiaru może być często wykorzystywany dla uzupełnienia i kalibrowania prostych inżynierskich danych szacunkowych.

3. Sposób postępowania w przypadku niepewności

Wszystkie metody wymienione w pkt 2 mogą zawierać pewien stopień niepewności. Niepewność może być wynikiem ⁽¹⁾:

- a) błędów oprzyrządowania: powstają one zazwyczaj z powodu błędów w specyfikacjach dostarczonych przez producenta produktu;

⁽¹⁾ Model ustalania poziomu niepewności mierzalnej, oparty na trzech podanych rodzajach błędów, zamieszczono w załączniku B do Międzynarodowego protokołu pomiaru i weryfikacji efektywności (International Performance Measurement & Verification Protocol – IPMVP).

- b) błędów modelowania: powstają one zazwyczaj z powodu błędów w modelu wykorzystywanym do oszacowania parametrów dotyczących zgromadzonych danych;
- c) błędu losowego: odnosi się to zazwyczaj do błędów spowodowanych faktem, że badano raczej próbkę jednostek zamiast całkowitego zbioru jednostek objętych badaniem.

Niepewność może być także spowodowana planowanymi bądź nieplanowanymi założeniami; mają one zazwyczaj związek z oszacowaniami, warunkami lub wykorzystaniem danych inżynierskich. Występowanie błędów wiąże się także z wybranym systemem gromadzenia danych, przedstawionym w zarysie w pkt 2.1 i 2.2. Zaleca się sporządzenie dalszego wyszczególnienia niepewności.

Państwa Członkowskie mogą wybrać stosowanie metody niepewności mierzalnej przy składaniu sprawozdania w sprawie celów wyznaczonych w niniejszej dyrektywie. Niepewność mierzalna będzie wyrażona w sposób zrozumiały ze statystycznego punktu widzenia, z podaniem dokładności oraz poziomu wiarygodności. Przykładowo, „stwierdzono błąd ilościowy o wartości $\pm 20\%$ stwierdzonej przy 90% wiarygodności”.

Przy zastosowaniu metody niepewności mierzalnej Państwa Członkowskie muszą także uwzględnić fakt, że możliwy do przyjęcia poziom niepewności, wymagany przy obliczaniu oszczędności energii, jest funkcją poziomu oszczędności oraz opłacalności malejącej niepewności.

4. **Zharmonizowane okresy życia środków poprawy efektywności energetycznej w obliczeniach *bottom-up***

Niektóre środki poprawy efektywności energetycznej mogą trwać przez dziesięciolecia, inne zaś przewidziane są na krótszy okres. W poniższym wykazie podano przykłady przeciętnych okresów życia środków poprawy efektywności energetycznej.

Ocieplenie pomieszczenia do użytku prywatnego	30 lat
Docieplenie muru szczelinowego do użytku prywatnego	40 lat
Szyby klasy E do C (w m ²)	20 lat
Kotły klasy B do A	15 lat
Systemy sterowania ogrzewaniem – modernizacja wraz z wymianą kotła	15 lat
Świetlówki kompaktowe w sprzedaży detalicznej	16 lat

Źródło: Energy Efficiency Commitment 2005–2008, Zjednoczone Królestwo.

Dla zapewnienia stosowania przez wszystkie Państwa Członkowskie tych samych okresów życia dla podobnych środków, okresy te zostaną zharmonizowane na szczeblu europejskim. Dlatego też Komisja, wspierana przez Komitet powołany na mocy art. 16, zastąpi powyższy wykaz uzgodnionym wstępnym wykazem przeciętnych okresów życia dla różnych środków poprawy efektywności energetycznej najpóźniej do dnia 17 listopada 2006 r.

5. **Jak radzić sobie z efektami mnożnikowymi oszczędności energii oraz jak unikać podwójnego naliczania w mieszanych metodach obliczeniowych *top-down* i *bottom-up***

Zastosowanie jednego środka poprawy efektywności energetycznej, np. izolacji zbiornika i przewodów ciepłej wody użytkowej w budynku, lub innego środka o równoważnym skutku może spowodować w przyszłości efekt mnożnikowy na rynku, co oznacza, że rynek zastosuje dany środek automatycznie, bez dalszego zaangażowania organów lub agencji, o których mowa w art. 4 ust. 4, lub jakiegokolwiek dostawcy usług energetycznych z sektora prywatnego. Środek o potencjale mnożnikowym w większości wypadków jest bardziej efektywny kosztowo niż środki, które wymagają regularnego powtarzania. Państwa Członkowskie szacują potencjalne oszczędności energii oferowane przez takie środki, w tym ich efekty mnożnikowe, i weryfikują wynik ogólny w ramach oceny *ex-post*, w stosownych przypadkach z użyciem wskaźników.

W przypadku oceny działań horyzontalnych można użyć wskaźników efektywności energetycznej, o ile możliwe jest określenie ich kierunków zmian, jakie miałyby miejsce bez działań poziomych. Należy przy tym zadbać o maksymalne wykluczenie podwójnego liczenia oszczędności uzyskiwanych w wyniku programów celowych dotyczących efektywności energetycznej, usług energetycznych oraz innych instrumentów

politycznych. Odnosi się to w szczególności do podatku energetycznego lub podatku z tytułu emisji CO₂ oraz kampanii informacyjnych.

Wprowadza się korekty w przypadku podwójnego naliczania oszczędności energii. Zaleca się stosowanie macierzy, które umożliwiają sumowanie wpływu poszczególnych środków.

Potencjalne oszczędności energii mające miejsce po okresie docelowym nie są uwzględniane w sprawozdaniach Państw Członkowskich dotyczących osiągnięcia ogólnego celu określonego w art. 4. W każdym przypadku należy zalecać środki promujące długoterminowe efekty rynkowe, a środki, które już przyniosły efekty mnożnikowe oszczędności energii, powinny być uwzględniane w sprawozdaniach dotyczących osiągnięcia celów ustanowionych w art. 4, pod warunkiem że mogą zostać zmierzone i zweryfikowane zgodnie z wytycznymi zawartymi w niniejszym załączniku.

6. Sposób weryfikacji oszczędności energii

O ile uznaje się to za opłacalne i konieczne, weryfikacja oszczędności energii uzyskanych w wyniku określonej usługi energetycznej lub innego środka poprawy efektywności energetycznej dokonywana jest przez stronę trzecią. Weryfikacja może być dokonana przez niezależnych konsultantów, ESCO lub innych uczestników rynku. Odpowiednie organy lub agencje Państwa Członkowskiego, o których mowa w art. 4 ust. 4 mogą udzielić w tej sprawie dalszych instrukcji.

Źródła: A European Ex-post Evaluation Guidebook for DSM and EE Service Programmes; Międzynarodowa Agencja Energii IEA, Baza danych INDEEP; IPMVP, Tom 1 (wersja z marca 2002 r.).

ZAŁĄCZNIK V

Orientacyjny wykaz rynków, segmentów rynku oraz obszarów użytkowania energii, dla których możliwe jest opracowanie wzorców:

1. Rynek sprzętu gospodarstwa domowego/techniki informacyjnej i oświetleniowy:
 - 1.1 Urządzenia kuchenne (sprzęt elektryczny);
 - 1.2 Techniki w dziedzinie informacji/rozrywki;
 - 1.3 Oświetlenie.
 2. Rynek domowych technik grzewczych:
 - 2.1 Ogrzewanie;
 - 2.2 Zaopatrzenie w ciepłą wodę użytkową;
 - 2.3 Klimatyzacja;
 - 2.4 Wentylacja;
 - 2.5 Izolacja grzewcza;
 - 2.6 Okna.
 3. Rynek pieców przemysłowych.
 4. Rynek silników elektrycznych dla przemysłu.
 5. Rynek instytucji sektora publicznego:
 - 5.1 Szkoły/administracja publiczna;
 - 5.2 Szpitale;
 - 5.3 Pływalnie;
 - 5.4 Oświetlenie uliczne.
 6. Rynek usług transportowych.
-

ZAŁĄCZNIK VI

Wykaz kwalifikujących się środków efektywności energetycznej w ramach zamówień publicznych

Bez uszczerbku dla przepisów krajowych i wspólnotowych dotyczących zamówień publicznych, Państwa Członkowskie zapewniają stosowanie przez sektor publiczny co najmniej dwóch wymogów podanych w poniższym wykazie w związku z wzorcową rolą sektora publicznego, o której mowa w art. 5:

- a) wymogi dotyczące wykorzystywania do oszczędności energetycznych instrumentów finansowych, takich jak umowy o poprawę efektywności energetycznej przewidujące uzyskanie wymiernych i wcześniej określonych oszczędności energii (także gdy administracja publiczna przekazała te obowiązki podmiotom zewnętrznym);
 - b) wymóg zakupu wyposażenia i pojazdów w oparciu o wykazy specyfikacji różnych kategorii wyposażenia i pojazdów charakteryzujących się niskim zużyciem energii przygotowanych przez organy sektora publicznego zgodnie z art. 4 ust. 4, uwzględniając przy tym, w stosownych przypadkach, analizę minimalnych kosztów cyklu eksploatacji lub porównywalne metody zapewniające opłacalność;
 - c) wymóg nabywania urządzeń efektywnych energetycznie w każdym trybie pracy, w tym w trybie oczekiwania, przy uwzględnieniu, w stosownych przypadkach, analizy minimalnych kosztów cyklu eksploatacji lub porównywalnych metod zapewniających opłacalność;
 - d) wymóg zastąpienia istniejącego wyposażenia lub pojazdów wyposażeniem określonym w lit. b) i c) lub też wprowadzenia do nich tego wyposażenia;
 - e) wymóg stosowania audytów energetycznych i wdrażania wynikających z nich opłacalnych ekonomicznie zaleceń;
 - f) wymogi nabywania lub wynajmowania efektywnych energetycznie budynków lub ich części lub wymogi zastąpienia lub wyposażenia nabytych lub wynajętych budynków lub ich części w celu zwiększenia ich efektywności energetycznej.
-